

CSYSTEMS™

PROGRAMSKI PAKET ZA KNJIGOVODSTVO

COBA Systems

**UGOSTITELJSTVO
U PROSTOM KNJIGOVODSTVU**

Propisi

SADRŽAJ

- A. Vođenje knjigovodstva ugostitelja po sistemu prostog knjigovodstva prema postojećim propisima:
- B. Obrazloženje prikazanog načina vođenja prostog knjigovodstva sa pozivom na postojeće propise:
- C. Kako se to radi iz programa:
- D. Kada se to radi iz programa mora se znati sledeće:

A. Vođenje knjigovodstva ugostitelja po sistemu prostog knjigovodstva prema postojećim propisima:

1. Ne postoji obaveza vođenja magacina materijala.

Ne postoji obaveza vođenja robnog-materijalnog knjigovodstva za nabavku i utrošak materijala i repromaterijala za kuhinju (piće i namirnice) jer ne postoji propisana evidencija u koju bi se to knjižilo. Nabavka ovog materijala ide samo finansijski direktno na Rashod u knjigu prihoda i rashoda PK-1 (nabavna vrednost, razlika u ceni, ukalkulisan PDV i prodajna vrednost)

2. Nabavljeni materijal je Rashod.

Na kraju poslovne godine vrši se popis zaliha materijala i za dobijenu Vrednost Zaliha stornira se Rashod u toj poslovnoj godini u PK-1. Za istu dobijenu Vrednost Zaliha knjiži se početno stanje Rashoda na početku sledeće poslovne godine u PK-1 za sledeću godinu. Primer:

U toku godine nabavljeno je materijala za 100.000,00 (to je nabavka ili rashod u toj poslovnoj godini)

Na kraju poslovne godine izvršen je popis zaliha materijala i utvrđena vrednost zaliha je 20.000,00

Na kraju poslovne godine Rashod je $100.000,00 - 20.000,00 = 80.000,00$

Na početku sledeće poslovne godine Rashod je 20.000,00

3. Piće je materijal za ugostiteljski proizvod a ne trgovačka roba

Nabavka pića za ugostitelja ne tretira se kao nabavka trgovačke robe za koju treba raditi kalkulaciju maloprodajne cene (evidenciju KL). Piće se tretira kao repromaterijal za izradu ugostiteljskog proizvoda – ugostiteljske usluge serviranja hrane i pića za stolom u ugostiteljskom objektu. Ni jedan ugostitelj ne prodaje piće u zapečaćenim flašama nabavljenim od dobavljača, kao što se to čini u trgovinama, pa se piće ovde ne može tretirati tretirati kao roba. On ga uslužuje u posebno obrađenim pakovanjima-dozama uz servirana gotova jela ili samostalno.

4. Ne postoji obaveza izrade kalkulacije cene ili prijemnice materijala za nabavljeni materijal piće i namirnice

Za nabavku repromaterijala za ugostitelja, u koji spadaju piće i namirnice, ne radi se kalkulacija cene ili prijemnica repromaterijala. Za knjiženje ovih nabavki u PK-1 dovoljna je i propisana je samo faktura dobavljača. Ne vrši se nivelacija cena zaliha ovog materijala.

5. Ne postoji obaveza vođenja Magacina gotovih proizvoda

Ne postoji obaveza vođenja proizvodnog pogona kao mesta utroška materijala za izradu proizvoda, ni obaveza vođenja magacina gotovih proizvoda kao mesta skladištenja gotovih proizvoda.

6. Ugostiteljski objekat je maloprodaja ugostiteljskih usluga serviranja i posluživanja sopstvenih proizvoda hrane i pića

Maloprodajni objekat ugostiteljskih usluga – odnosno ugostiteljski objekat (kafana, restoran) je krajnje mesto prijema ugostiteljskih gotovih proizvoda (gotova jela i pića) a ujedno i maloprodajni objekat tih proizvoda, koji se prodaju kao materijal za ugostiteljsku uslugu. Uslov je da se ugostiteljski proizvodi „Konzimiraju na licu mesta“.

7. Ne postoji obaveza izrade kalkulacije cene ili prijemnice ugostiteljskih gotovih proizvoda u ugostiteljski objekat

Ne radi se kalkulacije cene ili prijemnica za ulaz ugostiteljskih gotovih proizvoda u restoran. Ugostiteljski gotovi proizvodi koji čine materijal za ugostiteljsku uslugu, koja se prodaje, su: **gotova jela i pića, druga hrana, slatkiši i razne vrste napitaka kao i alkoholni kokteli**. Ugostiteljski gotovi proizvodi prave se u kuhinji restorana i u šanku restorana (proizvodni pogon) i šalju se u restoran ili kafanu (maloprodajni objekat). I kuhinja i šank i restoran nalaze se u jednom ugostiteljskom objektu. **Cene ovih ugostiteljskih gotovih proizvoda utvrđuju se cenovnikom firme**, a ne kalkulacijom cene. Ne postoji obaveza izrade nivelacija cena za ove ugostiteljske proizvode.

8. Postoji obaveza vođenja Lista Dnevnog Prometa Ugostitelja i obaveza prepisa podataka iz LDPU u PK-1

Umesto vođenja klasičnog robnog knjigovodstva gotovih proizvoda kao evidencije ulaza i izlaza (nabavke i prodaje) proizvoda, propisano je vođenje Lista Dnevnog Prometa Ugostitelja.

U kolonu 6 i 10 u list DPU se upisuje nabavka hrane i pića (gotova i druga jela i piće i napitci) po nazivu artikla, po primljenoj količini i po maloprodajnoj ceni iz cenovnika

U kolonu 13 u list DPU se upisuje prodaja hrane i pića po nazivu artikla, po prodatoj količini, po maloprodajnoj ceni iz cenovnika i po **maloprodajnoj vrednosti za količinu**. (Podaci za ovo uzimaju se najčešće iz dnevnog izveštaja fiskalne kase i izveštaja o dnevnoj prodaji po artiklima iz fiskalne kase).

Ova **Prodajna vrednost jela i pića za konzumaciju na licu mesta** iz kolone 13 u Listu DPU, prepisuje se u kolonu **13** knjige PK-1 kao Rashod, gde se naziva: **Vrednost sopstvenih proizvoda u prometu na malo** i prepisuje se u kolonu 16 knjige PK-1 gde se naziva: **Prodajna vrednost robe i proizvoda**

9. Ne postoji obaveza nivelacije cena zaliha materijala (piće i namirnice) i nivelacije cene sopstvenih proizvoda (gotova jela, pića, ostala jela i razni napitci)

B. Obrazloženje prikazanog načina vođenja prostog knjigovodstva sa pozivom na postojeće propise:

Član 5. Pravilnika o poslovnim knjigama za upis u PK-1knjigu kaže:

u kolonu 12, preduzetnici - obveznici PDV unose **nabavnu vrednost robe iz Kalkulacije cene evidencije KL**, a **nabavnu vrednost rezervnih delova** namenjenih prodaji (servisiranje), **nabavnu vrednost reproduktionog materijala i nabavnu vrednost alkoholnih pića i namirnica u ugostiteljstvu** unose **iz fakture dobavljača**. Ovo je nedvosmislen i jasan stav da se za nabavku rezervnih delova, reproduktionog materijala, kao i za nabavku alkoholnih pića i namirnica u ugostiteljstvu, ne radi nikakva kalkulacija cene.

Član 8 istog pravilnika potvrđuje stav iz člana 5. jer propisuje način sastavljanja evidencije KL kalkulacije prodajne cene, u kome se izričito govori o sastavljanju KL samo za **robu** nabavljenu od dobavljača a na osnovu fakture dobavljača i kaže se da je evidencija KL prateći dokument Fature nabavljene **robe** ili drugog dokumenta na osnovu kog je izvršena nabavka **robe** (prijemnica, dostavnica i dr). KL je ovde potrebna da iskalkuliše (izračuna) **razliku u ceni i PDV kao i veleprodajnu i maloprodajnu cenu trgovačke robe**.

Repromaterijal i rezervni delovi se ovde ne pominju i ako se isti nabavljaju od dobavljača po fakturi dobavljača kao i roba. To znači da u prostom knjigovodstvu ne postoji obaveza izrade kalkulacije i prijemnice za repromaterijal i rezervne delove koji se nabavljaju po nabavnoj ceni i vrednosti i knjiže se kao Rashod. U ovom slučaju predviđeno je da se u kolonu 12 upiše nabavna vrednost rezervnih delova i repromaterijala (fakturna vrednost iz fakture dobavljača i to bez PDV-a, plus troškovi nabavke ako ih ima) a u kolonu 10 prethodni PDV iz fakture dobavljača. Ukalkulisana razlika u ceni ne upisuje se u kolonu 14, ukalkulisani PDV ne upisuje se u kolonu 15, i maloprodajna vrednost ove nabavke ne upisuje se u kolonu 16, jer u ovom slučaju nisu ni sračunate. Eventualne prodajne cene rezervnih delova i repromaterijala ako su potrebne propisuju se cenovnikom firme. Za ove zalihe i nove nabavke nikada se ne radi ni nivelacija cena. Međutim, ovde ne postoji zabrana izrade kalkulacije i prijemnice za ove nabavke, ako firma želi da to radi zbog svoje robno-materijalne evidencije.

Sopstveni proizvodi se ovde ne pominju, jer se isti ne nabavljaju od dobavljača, već se proizvode od nabavljenog repromaterijala, i ni u kom slučaju se ne mogu smatrati trgovačkom robom. Ovde spadaju i Sopstveni proizvodi u ugostiteljstvu a to su: gotova jela i pića, druga hrana, slatkiši i razne vrste napitaka kao i alkoholni kokteli. Dakle, jasno je rečeno da se u prostom knjigovodstvu za sopstvene proizvode ne radi evidencija KL odnosno kalkulacija cene ili prijemnica ili otpremnica. Propisano je kod upisa u knjigu PK-1 da se vrednost sopstvenih proizvoda bez PDV-a upisuje u kolonu 13 a iznos PDV-a u kolonu 15. Pa se u kolonu 16 upisuje zbir kolone 13 i 15. Ali ovo važi za proizvođače a ne važi i za ugostitelja.

Kod ugostitelja je sve specifično. Ugostitelj ne prodaje hranu i piće. Ugostitelj prodaje ugostiteljsku uslugu serviranja hrane i pića u svom objektu za svojim stolom a prema cenama iz cenovnika za te usluge (List DPU koristi za to termin: Konzumacija na licu mesta). Hrana i piće su materijal za izvršenje te ugostiteljske usluge. Prema dosadašnjim iznetim postavkama iz propisa, piće i namirnice su repromaterijal za ugostiteljske proizvode i za njihovu nabavku ne radi se evidencija KL (kalkulacija ili prijemnica). Ugostiteljski proizvodi napravljeni od ovog repromaterijala odnosno od pića i namirnice su: poslužena gotova jela i pića, druga hrana, slatkiši i razne vrste napitaka kao i alkoholni kokteli. Ni za njih se ne radi nikakva kalkulacija ili prijemnica. Kod ugostitelja je za vođenje robnog knjigovodstva ugostiteljskih proizvoda – odnosno materijala za ugostiteljsku uslugu propisana evidencija: List Dnevnog Prometa Ugostitelja.

Dakle, kod ugostitelja koji vodi prosto knjigovodstvo, nema prijemnica materijala (za piće i namirnice) i nema prijemnica proizvoda (za gotova jela i pića i razne napitke). Prijem materijala nabavljenog od dobavljača knjiži se u PK-1 knjigu iz dokumenta: Faktura dobavljača u kolonu 10 i kolonu 12, a prijem proizvoda iz kuhinje u restoran knjiži se u PK-1 knjigu u kolonu 13 i kolonu 16 i to isti iznos preuzet iz dokumenta: List Dnevnog Prometa Ugostitelja iz kolone 13.

Pravilnik o poslovnim knjigama i iskazivanju finansijskog rezultata po sistemu prostog knjigovodstva ("Službeni glasnik RS" br. 140/04)

2.1. Sastavljanje evidencije PK- 1 - Poslovna knjiga prihoda i rashoda

Član 5.

PK-1	SADRŽAJ KOLONE
KOLONA 12	<p>u kolonu 12, preduzetnici - obveznici PDV unose nabavnu vrednost robe (neto-fakturna vrednost i direktni troškovi nabavke – (zbir iznosa iz kol. 6 i 7 iz evidencije KL), rezervnih delova namenjenih prodaji (servisiranje), nabavnu vrednost reprodukcionog materijala, nabavnu vrednost alkoholnih pića i namirnica u ugostiteljstvu (iz fakture dobavljača), nabavnu vrednost otkupljenog zlata i drugog materijala koji se koristi za izradu novog proizvoda (iznos iz kolone 5 – iz evidencije PM);</p> <p>obveznici PDV koji prodaju komisionu robu u kolonu 12 unose vrednost robe, odnosno proizvoda koji po ugovoru plaćaju komitentu (iznos iz kolone 7 – evidencije KR);</p> <p>iskazan PDV u fakturama dobavljača unosi se u kolonu 10 - prethodni PDV;</p> <p>preduzetnici koji nisu obveznici PDV u kolonu 12 unose nabavnu vrednost sa iskazanim prethodnim PDV u fakturi dobavljača;</p>

<p>KOLONA 13</p>	<p>u kolonu 13, preduzetnici - obveznici PDV unose vrednost sopstvenih proizvoda bez PDV (osim ugostitelja), ako se ovi proizvodi prodaju krajnjim potrošačima; zlatarske radnje u kolonu 13. unose vrednost proizvedenih sopstvenih proizvoda (iznos iz kolone 7 iz evidencije PM pomnožen prodajnom cenom bez PDV);</p> <p>ugostiteljske radnje u kolonu 13 unose vrednost jela i pića po prodajnim cenama sa ukalkulisanim PDV za usluge konzumiranja jela i pića na licu mesta (iznos kolone 13 iz evidencije DPU);</p> <p>preduzetnici koji nisu obveznici PDV u kolonu 13 unose vrednost sopstvenih proizvoda bez PDV;</p>
<p>KOLONA 14</p>	<p>u kolonu 14, preduzetnici koji obavljaju trgovinsku i ugostiteljsku delatnost, nezavisno od toga da li su obveznici PDV, unose iznos razlike u ceni kolona 8 iz evidencije KL;</p> <p>prilikom vršenja nivelacije cena robe unosi se i iznos povećanja ili smanjenja prodajne cene robe na osnovu popisne liste, a u slučaju smanjenja cena, iznos tog smanjenja označava se znakom "storno" - zaokruživanjem iznosa i oduzima se od zbira iznosa u kolonama gde je knjižen;</p> <p>u kolonu 14 preduzetnici koji obavljaju komisionu delatnost unose iznos razlike u ceni kolona 8 iz evidencije KR;</p>
<p>KOLONA 15</p>	<p>u kolonu 15, preduzetnici - obveznici PDV koji obavljaju trgovinsku delatnost na malo, vrše komisionu prodaju ili sopstveno proizvedene proizvode stavljaju u promet krajnjim potrošačima, unose iznos obračunatog PDV iz kolone 11 evidencije KL ili iznos PDV, koji se dobija množenjem prodajne vrednosti (koju čini proizvod količine iz kolone 6 i iznosa prodajne cene iz kolone 8 iz evidencije GP) i propisane stope PDV ili iznos iz kolone 9 iz evidencije KR;</p> <p>prilikom vršenja nivelacija cena unosi se i povećan, odnosno smanjen PDV po osnovu nivelacija cena, kao i po osnovu povećanja propisanih stopa PDV;</p>
<p>KOLONA 16</p>	<p>u kolonu 16 - zbir iznosa iz kol. 12, 14 i 15 ili zbir iznosa iz kol.13 i 15;</p> <p>preduzetnici koji obavljaju ugostiteljsku delatnost u ovu kolonu prenose iznos iz kolone 13,</p> <p>a preduzetnici koji obavljaju zanatske i druge delatnosti i sopstvene proizvode prodaju krajnjim potrošačima na malo u ovu kolonu unose zbir prodajne vrednosti proizvoda iz kolone 13 i iznos obračunatog PDV iz kolone 15;</p>

C. Kako se to radi iz programa:

Kada se ugostitelj vodi po sistemu prostog knjigovodstva, tada se iz programa za knjigovodstvo može to raditi na više različitih načina. Vi morate odabrati način koji vam najviše odgovara i morate razumeti kako taj način funkcionise i šta su mu krajnji efekti. Način se najčešće bira na osnovu podele posla. Podela posla može biti sledeća:

1. Sam ugostitelj vodi List DPU i šalje ga svojoj agenciji za knjigovodstvo koja vodi prosto knjigovodstvo za ugostitelja
2. Agencija za knjigovodstvo vodi prosto knjigovodstvo kao i List DPU i svakodnevno šalje List DPU za taj dan u ugostiteljski objekat
3. Ugostitelj ima svoju knjigovodstvenu službu i knjigovođu koji vodi prosto knjigovodstvo i List DPU.

Bilo koji način rada da se odabere moraju se izvršiti **BAZNE OPERACIJE** a mogu a ne moraju se izvršiti i **DODATNE OPERACIJE**

1. BAZNE OPERACIJE

a) Ugostitelj kod sebe sakupi sve račune-fakture za dnevnu nabavku pića i namirnica (**ReproMaterijal**) i preda ih agenciji za knjigovodstvo

b) Ugostitelj na kraju dana štampa iz fiskalne kase **Listu prodatih artikala (Proizvodi)** i na osnovu nje upiše u **List DPU prodaju** za svaki artikal posebno.

c) Ugostitelj na kraju dana na osnovu **Liste prodatih artikala** u **List DPU** upiše **nabavku** artikala (**Proizvodi**) za svaki artikal posebno.

d) Ugostitelj na kraju dana preda **List DPU** agenciji za knjigovodstvo (ili knjigovođi)

e) Agencija za knjigovodstvo (ili knjigovođa) za svaki račun-fakturu za nabavku pića i namirnica vrši ručni upis nabavke u PK-1 knjigu u kolonu 10 (prethodni PDV) i u kolonu 12 (Nabavna vrednost robe, repromaterijala ili rezervnih delova). Takođe, vrši upis svakog računa-fakture i u PDV evidenciju u Knjigu primljenih računa. U PDV evidenciju se vrši ručni upis svakog računa-fakture sa nazivom dobavljača, PIB-om dobavljača, brojem računa-fakture, iznosom PDV osnovice i iznosom za prethodni PDV.

f) Agencija za knjigovodstvo (ili knjigovođa) iz dobijenog Lista DPU vrši prepis podataka u knjigu PK-1 u jednu stavku knjige, tako što zbir kolone 13 iz Lista DPU prepíše u kolonu 13 i u kolonu 16 u PK-1 kao rashod za taj dan, i u kolonu 6a i 8 kao prihod od prodatih usluga sa PDV za taj dan, a u kolonu 9 upíše obračunati PDV na taj prihod.

Tačka **e)** i **f)** predstavljaju ceo posao koji je dužna da obavi agencija za knjigovodstvo (ili knjigovođa) da bi se zadovoljili propisani zahtevi za vođenje knjigovodstva ugostitelja. Dakle, centralna stvar u ovoj priči i jedina knjigovodstvena dokumentacija u ovoj priči je je **List Dnevnog Prometa Ugostitelja i Knjiga Prihoda i Rashoda PK-1** i naravno računi-fakture dobavljača pića i namirnica i izveštaji o prodaji iz fiskalne kase.

2. DODATNE OPERACIJE:

g) Agencija može preuzeti **List DPU** ugostitelja u svoj knjigovodstveni program a u poseban Program za List DPU, preko interneta ili preko mreže ili preko USB drajva ili ga može ručno prepisati u svoj Program za List DPU. Tada taj List DPU može da automatski proknjiži u knjigu PK-1 u jednu stavku knjige, tako što zbir kolone 13 iz Lista DPU prepíše u kolonu 13 i u kolonu 16 u PK-1 kao rashod za taj dan, i u kolonu 6a i 8 kao prihod od prodatih usluga sa PDV za taj dan, a u kolonu 9 upíše obračunati PDV na taj prihod.

h) Ako **Agencija** otvori u programu za ugostitelja poseban objekat: **Magacin materijala**, i zatim za svaku nabavku materijala za taj objekat, na osnovu računa-fakture dobavljača, uradi Kalkulaciju ili Prijemnicu materijala – evidenciju KL, tada tu Kalkulaciju – Prijemnicu materijala može automatski da proknjiži:

- u analitičke račune-kartice dobavljača, čime se po svakom dobavljaču prate zaduženja i plaćanja
- u **robno-materijalne kartice Magacina materijala**, čime se po svakom artiklu prati nabavka, utrošak i zaliha tog artikla (piće ili namirnica)
- u knjigu PK-1 u deo za Rashod u kolonu 10, 12, 14, 15 i 16
- u PDV knjigu primljenih računa sa svim podacima o dobavljaču, o osnovici za PDV i o iznosu za prethodni PDV

i) Ako **Agencija** hoće da tretira piće kao trgovačku robu nabavljenu od dobavljača i stavljenju u maloprodaju restorana a ne kao repromaterijal za ugostiteljski proizvod (što mi nikako ne preporučujemo ali smo ostavili i tu mogućnost zbog takve postojeće i raširene prakse), tada mora da se u

programu otvori poseban objekat: **Restoran**, i da se za taj objekat, na osnovu računa-fakture dobavljača, uradi Kalkulacija maloprodajne cene pića – evidencija KL. Ova Kalkulacija može da se automatski proknjiži:

- u analitičke račune-kartice dobavljača pića, čime se po svakom dobavljaču prate zaduženja i plaćanja
- u **robne kartice Restorana**, čime se po svakom artiklu prati nabavka, utrošak i zaliha tog artikla (piće)
- u knjigu PK-1 u deo za Rashod u kolonu 10, 12, 14, 15 i 16
- u PDV knjigu primljenih računa sa svim podacima o dobavljaču, o osnovici za PDV i o iznosu za prethodni PDV

j) Agencija može koristiti poseban automatizovani **Program za maloprodaju proizvoda**, i u njega može preuzeti iz programa za fiskalnu kasu ugostitelja, putem interneta ili preko mreže ili preko USB drajva dnevnu listu prodatih artikala, ili tu listu može u taj program ručno prepisati sa odštampane liste prodatih artikala iz fiskalne kase. Ovim se u programu za maloprodaju proizvoda formira dokument: Specifikacija dnevnog pazara (data robno i finansijski).

Ova Specifikacija dnevnog pazara može se automatski proknjižiti:

- u **robne kartice Restorana**, čime se po svakom artiklu ažurira utrošak količine i zaliha tog artikla (hrana i piće) za taj dan
- u knjigu PK-1 u deo za Prihod u kolonu 6a i 8 kao prihod od prodatih usluga sa PDV za taj dan, a u kolonu 9 upiše obračunati PDV na taj prihod.
- u PDV knjigu izdatih računa sa svim podacima o pazaru, o osnovici za PDV i o iznosu za obračunati i naplaćeni PDV

Ova Specifikacija dnevnog pazara služi takođe za automatsko formiranje Proizvodne dokumentacije:

- Proizvodni nalog za sve prodate proizvode upisane u Specifikaciju (oznaka vrste artikla P)
- Trebovanje materijala za sve prodate proizvode upisane u Specifikaciju (formira se prema postojećim normativima-recepturama materijala za svaki proizvod koje moraju postojati u posebnom Programu za recepture i normative)
- Izdatnica materijala iz magacina materijala u kuhinju restorana (formira se iz podataka Trebovanja materijala) čime se po svakom artiklu materijala ažurira utrošak i zaliha za taj dan.

- Prijemnica proizvoda iz kuhinje restorana u Restoran – u Ugostiteljski objekat iz podataka Specifikacije proizvoda, čime se po svakom artiklu ažurira prijem količine i zaliha za taj dan

Automatsko formiranje Lista DPU

Posle automatskog knjiženja Specifikacije dnevnog pazara u robno knjigovodstvo Restorana i posle automatskog knjiženja Prijemnice ugostiteljskih proizvoda u robno knjigovodstvo restorana, (a ako se piće vodi kao roba a ne kao materijal, tada i posle automatskog knjiženja kalkulacije za nabavku pića u robno knjigovodstvo Restorana), dobija se potpuno ažurirano i kompletno standardno Robno knjigovodstvo Restorana za taj dan i do tog dana. **List DPU** za taj dan sada se može automatski formirati iz podataka tog robnog knjigovodstva. Takođe svi listovi DPU od početka godine do tog dana mogu se uvek iznova automatski rekonstruisati i formirati iz podataka tog robnog knjigovodstva.

Za šta se ovaj automatizovani sistem rada koristi

Dakle, u ovom sistemu rada povremeno i „ručno“ se rade Kalkulacije – Prijemnice materijala u magacin materijala, i eventualno (ako nema automatskog preuzimanja iz fiskalne kase) svakodnevno ili periodično „ručno“ se rade Specifikacije dnevnog pazara. Jednom se i nikad više „ručno“ urade **normativi i recepture materijala za svaki proizvod**. Četiri ostala dokumenta: **Radni nalozi, Trebovanja materijala, Izdatnice materijala i Prijemnice gotovih proizvoda** dobijaju se automatski. Ovaj način rada je uprošćeni standardni način za vođenje proizvodnje i zahteva postojanje objekata: Magacin materijala (piće i namirnice), Proizvodni pogon (kuhinja restorana i šank restorana), Prodavnica-maloprodaja sopstvenih proizvoda (Restoran).

Ovaj sistem rada pogodan je za pekarsku, mlekarsku i sličnu proizvodnju koja ima i maloprodaju sopstvenih proizvoda i dodatne trgovačke robe, a čije knjigovodstvo se vodi kao dvojno ili kao prosto, za šta je i razvijen. Ovaj sistem pogodan je i za vođenje dvojnog knjigovodstva ugostitelja jer tu postoji obaveza vođenja Magacina materijala (pića i namirnica) i robnog knjigovodstva gotovih proizvoda Restorana (gotova jela i pića), a ne postoji obaveza vođenja Lista DPU ugostitelja.

Ovaj sistem rada Nije dobro rešenje za knjigovodstvo ugostitelja koje se vodi po sistemu prostog knjigovodstva, jer zahteva formiranje kompleta Proizvodne knjigovodstvene dokumentacije koja nije predviđena i propisana u prostom knjigovodstvu, pa najčešće zbunjuje korisnike programa koji ne poznaju način funkcionisanja proizvodnje i proizvodnu dokumentaciju. Posebno, ovde se prijemnice materijala i prijemnice proizvoda

knjiže u PK-1 i u dvojno knjigovodstvo – u glavnu knjigu, sa elementima koji se zahtevaju za knjiženje Proizvodnje a ne Ugostiteljstva, pa se neki proknjiženi podaci u PK-1 moraju naknadno „ručno“ korigovati.

D. Kada se to radi iz programa mora se znati sledeće:

Ako se knjigovodstvo ugostitelja vodi kao dvojno ili kao prosto i pri tome se radi sa Prijemnicom proizvoda koja se formira ili „ručno“ ili se automatski generiše iz posebnog Programa za maloprodaju proizvoda, pa se ova Prijemnica proizvoda koristi za automatsko kontiranje i knjiženje:

- u analitički račun-karticu dobavljača proizvoda (kuhinja restorana kao dobavljač), čime se prati proizvodnja kuhinje finansijski
- **u robne kartice Restorana**, čime se po svakom artiklu prati nabavka, utrošak i zaliha tog artikla (gotova jela i piće)
- u knjigu PK-1 u deo za Rashod

Tada morate znati kako program vrši ta knjiženja, da bi odlučili da li da radite na taj način ili ne, pa se ovde to prikazuje:

Ručno formirana Prijemnica proizvoda i Automatski formirana Prijemnica Proizvoda iz programa za Prodaju sopstvenih proizvoda u maloprodaji, U primeru broj prijemnice je K04-9999, identična je i sadrži sledeće elemente:

Slika 1 Prijemnica ugostiteljskih proizvoda (hrana: gotova jela, ostala hrana i napici) mora biti na komandnom dugmetu označena kao **JELA**

OBJEKAT: 04 KAFE-POSPLASTICARNICA KAFE POSPLASTIČARA EMONA
 Dokument K04-9999 KUHINJA (PROIZVODNJA).....860,00

®	Broj dokumenta ▲	Datum dokumenta	DOBAVLJAČ poslovni partner	F R	Ukupan iznos ▲
R	K04-1025	17.07.2015	METRO CASH CARY...	1	20980,00
R	K04-1026	23.07.2015	METRO CASH CARY...	1	26400,00
R	K04-1027	31.07.2015	METRO CASH CARY...	1	19920,00
R	K04-1028	06.08.2015	METRO CASH CARY...	1	24720,00
R	K04-1029	13.08.2015	METRO CASH CARY...	1	15800,00
R	K04-1030	18.08.2015	METRO CASH CARY...	1	22320,00
R	K04-1031	22.08.2015	METRO CASH CARY...	1	12000,00
R	K04-1032	27.08.2015	METRO CASH CARY...	1	10560,00
O	K04-9999	13.09.2015	KUHINJA (PROIZV...		860,00

Toolbar buttons: Dodaj, Obradi, Briši, Avansi, Pregled, Štampa +, **JELA**, Copy, Storno, Traži, Forma, Otpremnica, Povraćaj, PDV, Knjiži u poslovne knjige *, Pojedinačno, Briši iz poslovnih knjiga, Nalog.

Oznaka vrste dokumenta	Naslov dokumenta i način kontiranja i knjiženja dokumenta u poslovne knjige zavise od oznake vrste dokumenta
ROBA R	KALKULACIJA CENE DODATNE ROBE (za prodavnicu-maloprodaju sopstvenih proizvoda)
PROIZVODI P	PRIJEMNICA SOPSTVENIH PROIZVODA (za prodavnicu-maloprodaju sopstvenih proizvoda)
PIĆE r	KALKULACIJA CENE NABAVKE PIĆA ZA UGOSTITELJA (za ugostiteljski objekat: restoran, kafanu, kafić, bar...)
JELA p	PRIJEMNICA UGOSTITELJSKIH PROIZVODA (za ugostiteljski objekat: restoran, kafanu...)

Slika 2 Prijemnica ugostiteljskih proizvoda (hrana: gotova jela, ostala hrana i napici) mora biti na komandnom dugmetu označena kao **JELA**

<input type="button" value="JELA"/> ili <input type="button" value="PROIZVODI"/>																	
PRIJEMNICA UGOSTITELJSKIH PROIZVODA K04-9999/13.09.2015																	
OTPREMN./FAKTURA X04-9999 OD DATUMA 13.09.2015 PLAĆANJE DO DATUMA 13.09.2015 DOBAVLJAČ: p 0002 KUHINJA (PROIZVODNJA)																	
ŠIFRA	NAZIV ROBE - ARTIKLA	JMR	KOLIČINA	CENA	JMR	UREDNOŠT	TROŠKOVI	R.U	CENI	PRODAJNA	UR	PDU%	PDU	DIN.	PRODAJNA	UR	PROD.CENA
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13					
00016	BOZA	LIT	1.000	222.22	222.22	0.00	111.11	333.33	R 20	66.67	400.00	400.00					
00082	LIMUNADA	LIT	1.000	222.22	222.22	0.00	111.11	333.33	R 20	66.67	400.00	400.00					
00128	SLADOLED	KUG	1.000	33.33	33.33	0.00	16.67	50.00	R 20	10.00	60.00	60.00					
						477.77	0.00	238.89	716.66	143.34	860.00						

Slika 3 Prijemnica sa slike 2, ako je označena kao **JELA** knjiži se u Knjigu Prihoda i Rashoda PK-1 prema članu 5. Tačka 9. na sledeći način: maloprodajna vrednost iz Prijemnice ide u kolonu 13 i u kolonu 16. Nema Razlike u ceni u koloni 14 i nema obarčunatog PDV-a u koloni 15.

JELA								
R A S H O D I								
RED. BROJ	PDU Obračunat	PDU Prethodni	PDU Uplaćen	Nabavna Ur. robe, mater. rez.delova	Ur.Sopstv. proizvoda u maloprodaji	Razlika u ceni	Obračunat PDU	Prodajna Ur (12+14+15) ili (13+15)
	9	10	11	12	13	14	15	16
1426	0,00	0,00	0,00	0,00	860,00	0,00	0,00	860,00

Slika 4. Prijemnica sa slike 2, ako je označena kao **PROIZVODI** knjiži se u Knjigu Prihoda i Rashoda PK-1 prema članu 5. Tačka 9. i 11. na sledeći način: vpr.vrednost iz Prijemnice ide u kolonu 13. Nema Razlike u ceni u koloni 14, obračunat PDV ide u kolonu 15, a mpr.vrednost u kolonu 16.

PROIZVODI								
R A S H O D I								
RED. BROJ	PDU Obračunat	PDU Prethodni	PDU Uplaćen	Nabavna Ur. robe, mater. rez.delova	Ur.Sopstv. proizvoda u maloprodaji	Razlika u ceni	Obračunat PDU	Prodajna Ur (12+14+15) ili (13+15)
	9	10	11	12	13	14	15	16
1426	0,00	0,00	0,00	0,00	716,66	0,00	143,34	860,00

Ako se Piće ne tretira kao repromaterijal za ugostiteljski proizvod, već se tretira kao trgovačka roba nabavljena od dobavljača, koja se maržira i prodaje u maloprodajnom ugostiteljskom objektu kroz ugostiteljsku uslugu, tada se za Piće radi kalkulacija maloprodajne cene

Slika 5. Kalkulacija cene trgovačke robe koja se prodaje kod ugostitelja (piće) mora biti na komandnom dugmetu označena kao **PIĆE**

<input type="button" value="PIĆE"/> ili <input type="button" value="ROBA"/>																	
KALKULACIJA CENE NABAUIKE PIĆA ZA UGOSTITELJA K04-1032/27.08.2015																	
OTPREMN./FAKTURA		RN.239038		OD DATUMA		27.08.2015		PLAĆANJE DO DATUMA		27.08.2015							
DOBAVLJAČ:		r 0002 METRO CASH CARY															

ŠIFRA	NAZIV ROBE - ARTIKLA	JMR	KOLIČINA	CENA	JMR	UREDNOŠT	TROŠKOVI	R.U	CENI	PRODAJNA	UR	PDU%	PDU	DIN.	PRODAJNA	UR	PROD.CENA
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	-----				
00034	STAROPRAMEN 0.33	KOM	24.000	57.99	1391.76	0.00	1608.24	3000.00	1	20	600.00	3600.00	150.00	-----			
00200	KISELA VODA	KOM	48.000	24.49	1175.53	0.00	2024.47	3200.00	1	20	640.00	3840.00	80.00	-----			
00201	KOKA KOLA 0.25	KOM	24.000	33.48	803.44	0.00	1796.56	2600.00	1	20	520.00	3120.00	130.00	-----			
						3370.73	0.00	5429.27	8800.00	1760.00	10560.00	-----					

Knjiženje ove Kalkulacije u prosto knjigovodstvo u knjigu PK-1 je sledeće:

Slika 6. Kalkulacija sa slike 5, ako je označena kao **PIĆE** knjiži se u Knjigu Prihoda i Rashoda PK-1 kao trgovačka roba s tim što se u kolonu 13 upisuje maloprodajna vrednost nabavljene robe, kao kod knjiženja nabavke sopstvenih ugostiteljskih proizvoda

PIĆE										
PDU Prethodni	PDU Uplaćen	Nabavna Ur. robe, mater. rez.delova	Ur.Sopstv. proizvoda u maloprodaji	Razlika u ceni	Obračunat PDU	Prodajna Ur (12+14+15) ili (13+15)	Troškovi zarad.nakn. lični (52)	Troškovi proizv.usl. (53 do 55)	Finansijski ost.rashodi (56 do 59)	R A S H O D 12+17+18+19
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
674,13	0,00	3370,73	10560,00	5429,27	1760,00	10560,00	0,00	0,00	0,00	3370,73

Slika 7. Kalkulacija sa slike 5, ako je označena kao **ROBA** knjiži se u Knjigu Prihoda i Rashoda PK-1 kao trgovačka roba

ROBA										
PDU Prethodni	PDU Uplaćen	Nabavna Ur. robe, mater. rez.delova	Ur.Sopstv. proizvoda u maloprodaji	Razlika u ceni	Obračunat PDU	Prodajna Ur (12+14+15) ili (13+15)	Troškovi zarad.nakn. lični (52)	Troškovi proizv.usl. (53 do 55)	Finansijski ost.rashodi (56 do 59)	R A S H O D 12+17+18+19
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
674,13	0,00	3370,73	0,00	5429,27	1760,00	10560,00	0,00	0,00	0,00	3370,73